

Brottsofferjouren Sverige
Hammarby fabriksväg 25, 6 tr
120 30 Stockholm
info@brottsofferjouren.se
www.brottsofferjouren.se
Växel: 08-644 88 00
Brottsofferstöd: 116 006

Yttrande avseende DS 2023:15 Fler verktyg i socialtjänsternas arbete för att förebygga brott och stärka skyddet för barn

Brottsofferjouren tillstyrker förslagen och ställer oss positiva till att utredningen lyfter fram att eventuella ändringar ska ske utifrån barns rättigheter och se till att barns rättigheter stärks och skyddet för barn förbättras. Förslagen innebär ytterligare en perspektivförskjutning från en tidigare mycket stark föräldrarätt till att mer hänsyn tas till barns rättigheter och perspektiv.

BOJ vill särskilt lyfta fram den positiva effekt vi tror kommer av att utvidga och förtydliga ansvaret kring orosanmälningar. Förslaget lämnar mindre utrymme för individuella tolkningar som vi av erfarenhet vet inte alltid går i linje med barnkonventionen. FN:s barnrättskommitté har framhållit att de välkomnar regeringens nationella strategi om våld mot barn men är samtidigt oroade över att Socialtjänsten och andra aktörer som ansvarar för att utreda och ge skydd, stöd och behandling till barn som utsatts för våld inte har tillräckligt med resurser. BOJ delar denna oro och vill särskilt framhålla att regeringen bör prioritera detta område som en del i det förebyggande arbetet.

BOJ ser positivt på att utvidga ansvaret så att fler verksamheter omfattas av anmälningsskyldigheten när det gäller orosanmälningar samt att det tydliggörs och framgår i lagtext vilka myndigheter och verksamheter anmälningsskyldigheten berör. Vi vill dock lyfta fram vikten av att de aktörer som i lag är skyldiga att göra orosanmälningar behöver ha den kunskap som krävs om såväl orosmälan som barnkonventionen i sin helhet. Sådan kunskap är avgörande för om utredningens beslut kommer få en positiv effekt för barn i praktiken och att beslut fattas utifrån barnets bästa samt att barn som berörs får den information och återkoppling de har rätt till.

Vi vill även framhålla att vi ser positivt på förslaget om att det ska vara obligatoriskt för socialnämnder att återkoppla till den som enligt socialtjänstlagen omfattas av skyldigheten att anmäla oro för ett barn. Brottsofferjourens erfarenhet är att det på många håll idag råder stor osäkerhet kring om uppgifter får lämnas ut eller inte på grund av sekretess. Vi tror att ett förtydligande och ett krav på skriftlig återkoppling kan underlätta för den enskilda handläggaren och även här lämna mindre utrymme för egna tolkningar av lagen samt bidra till att återkopplingen verkligen blir av.

Vi tror att en sådan åtgärd både kan öka förtroende för Socialtjänsten men också stärka skyddet för barn i utsatta situationer genom att fler ärenden följs upp.

Vi ställer oss bakom förslaget om att socialnämnden ska kunna inhämta utdrag ur misstanke- och belastningsregistret avseende barnet samt närstående till barnet över 15 år och som barnet bor tillsammans med samt även andra personer. Förslaget är en viktig och brottsförebyggande åtgärd som möjliggör att barn som riskerar att fara illa får en bättre möjlighet än idag att upptäckas i ett tidigt skede när information om barnet kan läggas ihop från olika aktörer.

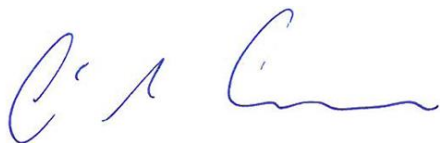
BOJ menar att denna ändring sätter barnet i fokus på ett annat sätt än nuvarande bestämmelser och ökar förutsättningarna för att bryta destruktivt och skadligt beteende hos barn i ett tidigt skede. Om

orosanmälningar som inkommit men som inte leder till utredning inte är sökbara så som det ser ut idag finns risken att barn som hade behövt stöd och hjälp faller mellan stolarna. Avsaknad av information kan leda till att det inte finns tillräcklig information för att starta en utredning. Vi menar att det är av största vikt att samhället fångar upp all information runt ett barn som kan indikera att barnet riskerar att fara illa så att åtgärder kan sättas in omgående.

BOJ anser det nödvändigt att kommuner både kan utlämna information till varandra om det finns risk att barnet begår eller utsätts för brottslig verksamhet men också att kunna ha fortsatt kontakt med barnet i de fall det krävs. Som det ser ut idag kan nödvändig information missas på grund av att information inte lämnas ut mellan kommunerna vilket försvårar arbetet för den kommun som nu ska se till att barnet får adekvat stöd och hjälp. Informationsutlämning kan förhindra att barn far illa eller riskerar att fara än mer illa vilket inte bara stärker barnets rättigheter utan även det brottsförebyggande arbetet.

På liknande sätt kan utökade möjligheter för socialnämnder att inhämta uppgifter i frågor om vårdnad, boende och umgänge från personal i verksamheter som omfattas av skollagen och som berör barn öka möjligheterna för att beslut fattas utifrån vad som anses vara barnets, inte föräldrarnas, bästa. Även här är det viktigt att låta föräldrarätten stå tillbaka till förmån för barns rättigheter enligt barnkonventionen. Att kunna delge information mellan aktörer runt barnet i en utredning, även utan föräldrarnas samtycke, är ett viktigt steg för att kunna fatta beslut som är förenliga med barnkonventionen i sin helhet samt barnkonventionens artikel 3 om att barnets bästa ska komma i främsta rummet.

Föredragande i detta remissvar har Yvonne Zingmark, ordinarie styrelseledamot och verksamhetsutvecklare Barn och unga Emelie Knifström.

Sven-Erik Alhem
Förbundsordförande
sven-erik.alhem@boj.se

Fredrik Mellqvist
Generalsekreterare
fredrik.mellqvist@boj.se